
200. výročí narození Sørensa Kierkegaarda

5. května letošního roku jsme si připomněli 200. výročí narození Sørensa Kierkegaarda. Při této příležitosti *Filosofický časopis* zveřejňuje na následujících stránkách nekrolog nedávno zesnulé Marie Mikulové Thulstrupové a kompletní dosavadní recepci Kierkegaardova díla v českém jazyce.

Marie Mikulová Thulstrupová (1923–2013) a její tvorba

Na počátku března 2013 v Kodani zemřela v nedožitých 90 letech jedna z nejznámějších kierkegaardovských badatelek a překladatelka díla Sørensa Kierkegaarda Marie Mikulová Thulstrupová. Po studiích v Praze a Štrasburku se pražská rodačka přestěhovala v roce 1947 do Dánska.¹ Společně se svým manželem profesorem Nielsem Thulstrupem tu zahájili novou „kierkegaardovskou“ éru, jejíž vliv je patrný dodnes.

Mezi nejvýznamnější počiny manželů Thulstrupových patří vydávání vědeckého časopisu *Kierkegaardiana*, který začali vydávat v Kodani v roce 1955 a který patří v daném oboru k nejvýznamnějším světovým projektům. Proslulá je i 16dílná edice *Bibliotheca Kierkegaardiana* (1978-1988), která dlouhá léta určovala směr celosvětového bádání o Kierkegaardovi a mnohé badatele inspiruje dodnes. Proto není žádným překvapením, že se i v současnosti se jménem Thulstrup setkáváme na mezinárodních konferencích, v publikacích, jakož i v kierkegaardovských centrech po celém světě (např. St. Olaf., Copenhagen, Toronto, Chicago, Buenos Aires, Lvov, Frankfurt, Nitra či Granada).

Marie Mikulová Thulstrupová české veřejnosti zpřístupnila Kierkegaardova mnohými překlady, které byly doplněny kvalitním poznámkovým aparátem a dodatky, které pomáhaly čtenářům lépe porozumět Kierkegaardovu myšlení. První kompletní překlad spisu *Nemoc k smrti*, málo dostupný a takřka neznámý, vyšel ještě v Mnichově: v nakladatelství Opus bonum v roce 1981. Po roce 1993 pak začaly překlady M. Mikulové Thulstrupové vycházet

1 Jedním ze spolužáků Marie Mikulové Thulstrupové byl i profesor Jan Milič Lochman (1922-2004), pozdější rektor basilejské univerzity.

v nakladatelstvích Svoboda-Libertas (Praha), CDK (Brno), Votobia (Olomouc) a Kierkegaard Circle (Toronto). O výjimečnosti M. Mikulové Thulstrupové svědčí skutečnost, že se vědecké činnosti věnovala více než 60 let a publikovala její výsledky v různých jazycích: kromě dánštiny a češtiny také v angličtině, francouzštině a norštině. Poslední studie Marie Mikulové Thulstrupové byla publikována ve slovenském jazyce s názvem: *Kierkegaard – a „učitelský úrad (cirkvi)“?*²

Marie Mikulová Thulstrupová zůstává nezapomenutelnou badatelkou, která se po celý svůj život snažila představit Kierkegaarda současnému člověku – s důrazem na náboženské pozadí jeho myšlení. Jak ji mi jednou zdůraznila: „Chci překládat hlavně Kierkegaardovy křesťanské spisy a ukázat zejména jeho duchovní rozměr.“ Charakterizovat přístup M. Mikulové Thulstrupové ke Kierkegaardovi bychom mohli i citátem z jejího komentáře k překladu *Skutků lásky*: „Kierkegaardův křesťanský postoj lze sledovat v každém jeho dalším spise, i v dílech filosofických a možná právě v nich, neboť mu šlo o vymýcení představy, že Hegel a tzv. pravičácký hegelianismus osvětlují křesťanské poznání a shodují se s ním; tento názor zastával na kodaňské univerzitě profesor H. L. Martensen. Na jiné frontě zápasil Kierkegaard s luteránskou interpretací Nového zákona, s učením *Sola gratia*, jež ve svých důsledcích vynechávalo následování Krista jako ‚skutkaření‘.“³

Čest památce této výjimečné ženy.

Přehled cizojazyčné publikační činnosti Marie Mikulové Thulstrupové⁴:

Čekisk protestantisk teologi. 1945-1952. *Dansk teologisk tidsskrift*, 1, 1953, s. 37-44.
Letters While Expecting (to the unborn child), 1955.

Les „Ceuvsres de l'amour“ de Kierkegaard en Regard do Nouveau Testament. *Orbis Litterarum*, 10, 1955, dans Symposium Kierkegaardianum Copenhagen, s. 268-279.

Søren Kierkegaard og Johann Arndt. Saertyk af *Kierkegaardiana* IV. 1962, s. 3-17.

Søren Kierkegaards martyrbegreb. Saertyk af *Dansk Teologisk Tidsskrift*. København, Gads Forlag (Afuniversitetsadjunkt) 1964, s. 100-113.

2 In: Kierkegaard as Challenge to the Contemporary World. *Acta Kierkegaardiana. Supplement*. Eds. Králík, R. – Khan, A. et al. Vol. 2. Toronto, University of Toronto 2011, s. 59-63.

3 Thulstrup Mikulová, M., Kierkegaard a „Skutky lásky“. In: Kierkegaard, S., *Skutky lásky: Několik křesťanských úvah ve formě proslavů*. Přel. M. Mikulová Thulstrup. Brno, CDK 2000, s. 262.

4 Překlady a studie M. Mikulové Thulstrupové v českém jazyce jsou kompletně uvedeny v příspěvku R. Králíka „Receptce Sorena Kierkegaarda v českém jazyce“. Viz níže, s. 443-451.

Kierkegaard og pietismen. In: *Søren Kierkegaard selskabets populære skrifter*, 13. København, Munksgaard 1967.

Kierkegaards møde med mystik gennem den spekulative idealisme. Saetryk af *Kierkegaardiana X*. 1977, s. 7-69.

Praesentation af kristine mystikere i faglitteraturen, Kierkegaard kende. Saetryk af *Kierkegaardiana XI*. 1980, s. 3-92.

Kierkegaard of kirkefaedrene. (Redaksjonsrad: Nils E. Bloch-Hoell, Arvid S. Kappelrud, Helge Faehn. Hovedredaktor: Dosest Dr. Theol. & Phils. Per Lonning. Redaksjonssekreteraer: Svein Aage Christoffersen.) Oslo, Universitetsforlaget 1981, s. 129-140.

Kierkegaard – a „učiteľský úrad (cirkev)“? In: *Kierkegaard as Challenge to the Contemporary World. Acta Kierkegaardiana. Supplement. Vol. 2*. Eds. Kráľik, R. – Khan, A. et al. Toronto, Kierkegaard Circle, University of Toronto 2011, s. 59-63. (Překlad z nepublikované studie, z němčiny do slovenštiny přeložil Ľudovít Fazekaš.)

Vedíci *Bibliotheca Kierkegaardiana*, ed. N. Thulstrup – M. Mikulová Thulstrupová. Copenhagen, C. A. Reitzels Boghandel A/S. 1978-1988:

Studies of Pietists, Mystics, and Church Fathers. Copenhagen, C. A. Reitzels Boghandel A/S. 1978, s. 60-80. *Bibliotheca Kierkegaardiana*. Vol. 1.

Kierkegaard as an Edifying Christian Author. Copenhagen, C. A. Reitzels Boghandel A/S. 1978, s. 179-181. *Bibliotheca Kierkegaardiana*. Vol. 1.

The Two Guardians of Christianity: Apostle and Auditor. Copenhagen, C. A. Reitzels Boghandel A/S. 1978, s. 130-145. *Bibliotheca Kierkegaardiana*. Vol. 2.

The Significance of Mortification and Dying away (to). Copenhagen, C. A. Reitzels Boghandel A/S. 1978, s. 161-168. *Bibliotheca Kierkegaardiana*. Vol. 2.

Jean Calvin's Teaching. Copenhagen, C. A. Reitzels Boghandel A/S. 1980, s. 264-267. *Bibliotheca Kierkegaardiana*. Vol. 5.

Pietism. Copenhagen, C. A. Reitzels Boghandel A/S. 1981, s. 173-222. *Bibliotheca Kierkegaardiana*. Vol. 6.

Sufering. Copenhagen, C. A. Reitzels Boghandel A/S. 1981, s. 135-162. *Bibliotheca Kierkegaardiana*. Vol. 7.

Baader. Copenhagen, C. A. Reitzels Boghandel A/S. 1982, s. 170-176. *Bibliotheca Kierkegaardiana*. Vol. 10.

His Selfunderstanding as a Christian. Copenhagen, C. A. Reitzels Boghandel A/S. 1983, s. 162-175. *Bibliotheca Kierkegaardiana*. Vol. 12.

Plato's Vision and Its Interpretations. Copenhagen, C. A. Reitzels Boghandel A/S. 1985, s. 63-103. *Bibliotheca Kierkegaardiana*. Vol. 14.

The Single Individual. Copenhagen, C. A. Reitzels Boghandel A/S. 1988, s. 9-25. *Bibliotheca Kierkegaardiana*. Vol. 16.

The Concept of the World. Copenhagen, C. A. Reitzels Boghandel A/S. 1988, s. 138-153. *Bibliotheca Kierkegaardiana*. Vol. 16.

Monografie:

Kierkegaard i kristenlivets historie. København, Reitzel 1991. 270 s.

Studie týkající se díla M. Mikulové Thulstrupové:

García, M. J. – Králík, R., La primera recepción de Kierkegaard en España y Chequia. In: *Kierkegaard and Faith*. Eds. Králík, R. et al. Barcelona, Universidad de Barcelona 2008, s. 211-213.

Králík, R., A Joint Project of Two Generations. In: *Kierkegaard's International Reception: Southern, Central and Eastern Europe*. Tom II. Ed. Stewart, J. Copenhagen, Copenhagen University 2009, s. 189-204.

Králík, R., Marie Mikulová Thulstrupová – bádatel'ka. In: *Kierkegaard as Challenge to the Contemporary World*. *Acta Kierkegaardiana. Supplement*. Vol. 2. Eds. Králík, R. – Khan, A. et al. Toronto, Kierkegaard Circle, University of Toronto 2011, s. 295-300.

Roman Králík